

Hailuodon kunta

Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 17.3.2025
Kunnanhallitus 22.4.2025

Sisällys

Johdanto	3
1. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	5
1.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana Hailuodon kuntastrategiaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua	6
1.2. Hailuodon kunnan hyvinvointikertomustyö	7
2. Hailuodon kunta.....	9
2.1 Väestörakenne	9
3.Hailuotolaisten hyvinvoinnin tila	13
3.1 Hyvinvoinnin nykytila - koko väestö	13
3.2 Hyvinvoinnin nykytila - lapset, nuoret ja lapsiperheet	14
3.3 Hyvinvoinnin nykytila - ikääntyneet	15
3.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Hailuodossa	16
3.5 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehdyt toimet	17
4. Hyvinvoinnin nykytila, yhteenveto ikäryhmittäin.....	21
4.1 Hyvinvoinnin nykytila, koko väestö	21
4.2 Hyvinvoinnin nykytila, lapset, nuoret ja lapsiperheet	23
4.3 Hyvinvoinnin nykytila, ikääntyneet	25
5. Hailuodon kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus eli TEA-viisari	26
6. HYTE-kerroin	27
6.1 Hailuodon prosessi-indikaattorit	28
6.2 Hailuodon tulosindikaattorit.....	30
7. Hyvinvoinnin edistämisen painopiste, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä arviointi 2024–2025.....	31
7.1 Koko väestö	31
7.2 Lapset, nuoret ja lapsiperheet	36
7.3 Ikääntyneet.....	41
Lähteet:.....	44

Johdanto

Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte) on sekä kunnan että hyvinvointialueen lakisääteinen tehtävä. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteiset asukkaat, joten on tärkeää, että molemmilla on samansuuntainen näkemys siitä, mitä asukkaiden hyvinvointia edistävällä toiminnalla ja yhteistyöllä tavoitellaan ja millä keinoilla yhteiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä yhdyspintayhteistyö ja toimintaa ohjaavat asiakirjat ovat niin kunnissa kuin hyvinvointialueilla rakentumassa. Pohjois-Pohjanmaan yhteinen hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 hyväksyttiin Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 16.9.2024.

Hailuodon kunta on sitoutunut alueellisen hyvinvointisuunnitelman painopisteeseen, suunnitelman tavoitteisiin ja tekee asukkaidensa hyvinvoinnin edistämistä osana lakisääteistä perustehtävää kuntakohtaisten kehittämistarpeiden, painopisteiden ja taloudellisten resurssiensa puitteissa. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman hyvinvoinnin edistämisen painopisteenä 2024–2025 on asukkaiden mielen ja kehon hyvinvointi ja kaikkia asukkaita koskevinä tavoitteina: mielen hyvinvointi paranee, yksinäisyys vähenee, rahahuolet vähenevät, terveellisemmät liikunta- ja ruokailutottumukset, päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää, lähisuhdeväkivalta vähenee, ikääntyvien kaatumiset vähenevät sekä paloturvallisuus paranee. Keskeisenä näkökulmana hyvinvointia edistävässä toiminnassa on edistää asukkaiden yhdenvertaisuutta.

Kunnassa tehtävä hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan: valtuustokausittaiseen laajaan hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden nykytilanteen sekä hyvinvointisuunnitelmaan, jossa kuvataan tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Osana Hailuodon talousarviota 2024 ja taloussuunnitelmaa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteeksi on asetettu Hailuodon hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 valmistelu. Hyvinvointisuunnitelman valmistelu käynnistyi kesken valtuustokauden ja talousarviovuoden. Hyvinvointisuunnitelmaan asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee vastata tunnistettuihin tarpeisiin. Tämän vuoksi Hailuodon hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 sisältää myös tulevaan laajaan hyvinvointikertomukseen sisältyvää THL:n vähimmäistietoindikaattoreihin pohjautuvaa hyvinvoinnin nykytilatietoa.

Hailuodon hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 hyvinvoinnin nykytilasta nousevat kehittämistarpeet on tunnistettu ja asetetut toimenpiteet laadittu yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa. Valmistelutyön tavoitteena on ollut myös vahvistaa ja konkretisoida kunnassa hyte-työn poikkihallinnollisen ja moniammatillisen yhteistyön merkitystä. Jatkossa on tärkeää, että hyvinvointikertomustyössä tulee näkyväksi paikallinen ja alueellinen yhteistyö hyvinvointialueen, järjestöjen, yhdistysten ja yritysten välillä. Kuntien ja hyvinvointialueen toimenpiteistä, toimintamalleista ja vastuutahoista sovitaan yhteisesti esimerkiksi hyvinvointialueen ja kuntien välisissä hyte-neuvotteluissa. Yhteisten näyttöön perustuvien vaikuttavien hyte-toimintamallien käyttöönottoaminen etenee yhdyspintayhteistyön seuraavassa vaiheessa.

Hyvinvoinnin nykytilatiedon haasteena Hailuodossa on, että pienten vastaajamäärien vuoksi etenkin lapsia ja nuoria koskevaa indikaattoritietoa on hyvin niukasti saatavilla. Lokakuussa 2024 Pohteen alueen kunnissa toteutettiin 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille ZekkiPro elämäntilannemittari kysely, jonka toivotaan tuottavan arvokasta ja kaivattua tietoa Hailuodon lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Kyselyn tulokset ovat saatavilla alkuvuodesta 2025. Aikuisväestön hyvinvointikokemustietoa saadaan lokakuussa 2024 toteutetun Minun arkeni ja elämäni kyselyn vastausten avulla. Molempien kyselyiden vastauksia ja hyvinvointitietoa kokonaisuudessaan tullaan käsittelemään ja rikastuttamaan kevään 2025 aikana yhteistyössä eri ikäisten kuntalaisten, kunnan palvelualueiden, yritysten, yhteisöjen sekä hyte-jaoston ja vaikuttamistoimielinten jäsenten kanssa osana laajan hyvinvointikertomuksen valmistelua. Kokonaistiedon pohjalta laajaan hyvinvointikertomukseen valmistellaan ja tullaan liittämään yhteistyössä laaditut lakisääteiset ikääntyneen väestön ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat sekä päihdetyönsuunnitelma, päivitetty yhdistysasiakirja ja kulttuurihyvinvointisuunnitelma.

Hailuodossa 29.11.2024

Mervi Pirkola,
hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori

Hailuodon hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 esiteltiin kunnanhallitukselle 3.12.2024. Kunnanhallitus päätti, että Hailuodon kunnan hyvinvointisuunnitelman 1. julkinen versio julkaistaan kunnan www-sivuilla kommentointimahdollisuutta varten (14 vrk). Hyvinvointisuunnitelma oli kuntalaisten kommentoitavana 13–26.1.2025. Määräajan sisällä kommentteja saatiin neljä, joista yksi oli vanhus- ja vammaisneuvoston.

Kommentit käsiteltiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston työpajassa 12.2.2025. Työpajassa kommentit jaettiin johtopäätöksiin: hyvinvointisuunnitelmaa, laajan hyvinvointikertomuksen valmistelua sekä muihin huomioihin. Työpajan yhteenveto käsiteltiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa 26.2.2025. Hyvinvointisuunnitelma 2024–2025 hyväksyttiin toimielimissä: sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa 17.3.2025 ja kunnanhallituksen kokouksessa 22.4.2025 sekä esiteltiin kunnanvaltuustolle 27.5.2025.

Laajan hyvinvointikertomuksen 2025–2029 valmistelu on käynnistynyt hyvinvointisuunnitelman nykytilakuvauksen pohjalta ja se valmistuu syksyllä 2025.

Hailuodossa 3.6.2025

Mervi Pirkola,
hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori

1. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoivat ja terveet asukkaat ovat elinvoimaisen Hailuodon edellytys. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte) on osa kunnan perustehtävää, josta säädetään useissa eri laissa, kuten kuntalaissa (2015/410) ja terveydenhuoltolaissa (1326/2010). Myös kuntalaisten turvallisuuden edistäminen, etenkin arkiympäristön turvallisuus, yhdistetään luontevaksi osaksi hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kokonaisuutta (Kuntaliitto 2023.)

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen edellyttää toimijoiden välistä yhteistyötä niin paikallisella, alueellisella kuin kansallisella tasolla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen (Kuntaliitto 2023). Kaikki kunnan toiminta ei ole hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, mutta kaikilta toimialoilta löytyy tehtäviä, jotka sisältävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä kokonaisuuksia. Jokaisen toimialan tulee tunnistaa oman työnsä vaikutukset kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen (Kuntaliitto 2024). Kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä luovat muun muassa koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus ja liikennejärjestelyt. Kunta luo yhteistyössä asukkailleen hyviä arkiympäristöjä ja tukee kuntalaistensa mahdollisuuksia tehdä omaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä tekoja ja valintoja. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen tulisi ottaa huomioon kaikessa kunnan päätöksenteossa ja toiminnassa (Kuntaliitto 2024).

Alla olevassa kuvassa kuvataan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollista yhteistyötä:

Kuva 3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö kunnassa

Kuva: Kuntaliitto 2024, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnassa.

Hyvinvoivat ja terveet asukkaat ovat myös elinvoimaisen hyvinvointialueen edellytys. Muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2024). Keskeinen Hailuodon kunnan yhteistyökumppani hyte-työssä on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde). Pohde ja hyvinvointialueen kunnat jakavat vastuun asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä. Pohjois-Pohjanmaan kuntien, hyvinvointialueen ja maakuntaliiton yhteistyö perustuu toimijoiden välisen yhteistyösopimuksen toteuttamiseen [Pohde-kunnat-maakuntaliitto-strateginen-yhteistyösopimus](#). Sopimuksella määritellään toiminnan strategiset tavoitteet, mittarit ja työnjako yhteistyön eri osa-alueilla.

Hyvinvointialueen lisäksi kunnan tärkeitä kumppaneita hyvinvoinnin edistämisessä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt ja yhdistykset, yritykset ja seurakunnat (Kuntaliitto 2024.) Hailuodon kunta tukee kunnan alueella kuntalaisten hyvinvointia, elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä edistäviä yhteisöjä ja järjestöjä. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä on tärkeää huomioida kuntalaisten tarpeet ja toiveet vahvistaen kuntalaisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä muun muassa osallistumisvaikutuksia ja yhteisöllisiä tapahtumia ja tilaisuuksia lisäämällä.

Hyvinvointisuunnitelma on Hailuodon kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen asiakirja, joka ohjaa Hailuodon kunnan toimialoja asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vuosille 2024–2025 osana toimialojen perustehtävää. Hyvinvointisuunnitelma pohjautuu indikaattoritietoon sekä toimialojen paikalliseen asiantuntemukseen kuntalaisten nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Hyvinvointisuunnitelma asettaa tavoitteet ja toimenpiteet hailuotolaisten hyvinvoinnin edistämiseen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman painopistealueen ja tavoitteiden mukaisesti huomioiden. Tulevan laajan hyvinvointikertomuksen valmisteluun tullaan osallistamaan eri ikäisiä kuntalaisia, toimialueiden edustajia, yritysten, yleishyödyllisten yhteisöjen sekä hyte-jaoston ja vaikuttamistoimielinten jäseniä.

1.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana Hailuodon kuntastrategiaa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua

Hailuodon kuntastrategiassa 2023–2025 on kuvattuna kunnan yhteiset tavoitteet ja visio. Kunnanvaltuusto hyväksyi Hailuodon kuntastrategian 2020–2025 18.9.2019 § 32 ja 13.11.2019 § 46. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi Hailuodon kunnan kuntastrategian kolmesta painopisteestä (Kv 21.12.2022 § 77). Strategian painopisteet näkyvät konkreettisina toimenpiteinä kunnan talous- ja toimintasuunnitelmassa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poliittisesta linjaamisesta ja ohjauksesta vastaa kunnanhallitus sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Lautakunnan alaisuudessa toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto (Toimielinorganisaatio 1.1.2024; Kv 5.9.2023 § 26. Hallintosääntö 2024; Kv 19.12.2023).

Kunnan luottamushenkilöiden tehtävänä on varmistaa, että strategisista painopisteistä pidetään kiinni sekä huolehtia, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisesta ja

vastuista sovitaan selkeästi. Valmistelu- ja esittelyvastuussa olevien viranhaltijoiden vastuulla on tuottaa riittävästi tietoa päätösten tueksi. Näin luottamushenkilöillä on aito mahdollisuus ymmärtää päätöstensä vaikutus kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja niihin vaikuttaviin tekijöihin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023a).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä on laaja. Se koskee koko kuntaorganisaatiota, ja sisältää tehtäväkohtaisen työn lisäksi paljon moniammatillista ja monialaista yhteistyötä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja raportoidaan Hailuodon kunnan hyvinvointisuunnitelmaan perustuen. Palveluorganisaation toiminta toteutuu hallintosäännön ja henkilöstöorganisaation päivitettyjen tehtäväkuvauksien mukaisesti. Hailuodon kunta edistää osana kunnan järjestämisvastuulla olevia sekä vapaaehtoisia palveluja ja toimintaa, resurssiensa puitteissa:

- paikallista yhteisöllisyyttä,
- hyvinvointia ja elinvoimaa sekä
- koordinoi alueensa hyvinvointia edistävää toimintaa.

Kunnassa toimii johtoryhmä, joka valmistelee koko kuntaa koskevia asioita päätöksentekoon ja huolehtii sisäisen tiedottamisen ja yhteistoiminnan toteuttamisesta. Samoin johtoryhmä edistää eri toimialoilla tapahtuvaa kehittämistoimintaa ja ohjaa organisaation toimintaa tavoitteenaan kunnan ja sen asukkaiden hyvinvointi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen osallistuvat kaikki kunnan eri toimialat. Kunnan laajennettu johtoryhmä koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ja varmistaa toiminnan ohjauksen.

Maaliskuussa 2024 kunnassa aloitti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori. Määräaikainen (2 v.) tehtävä on kunnassa uusi.

Koordinaattorin tehtävänä on:

- kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät (suunnittelu, toteutus, arviointi) sekä koordinointi- ja kehittämistehtävät,
- lakisääteisten hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 valmistelu,
- toimia kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteyshenkilönä monialaisessa ja moniammatillisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä,
- vanhus ja vammaisneuvoston sihteerin tehtävät sekä yleishallinnon valmistelutehtävät.

1.2. Hailuodon kunnan hyvinvointikertomustyö

Kunnan hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan:

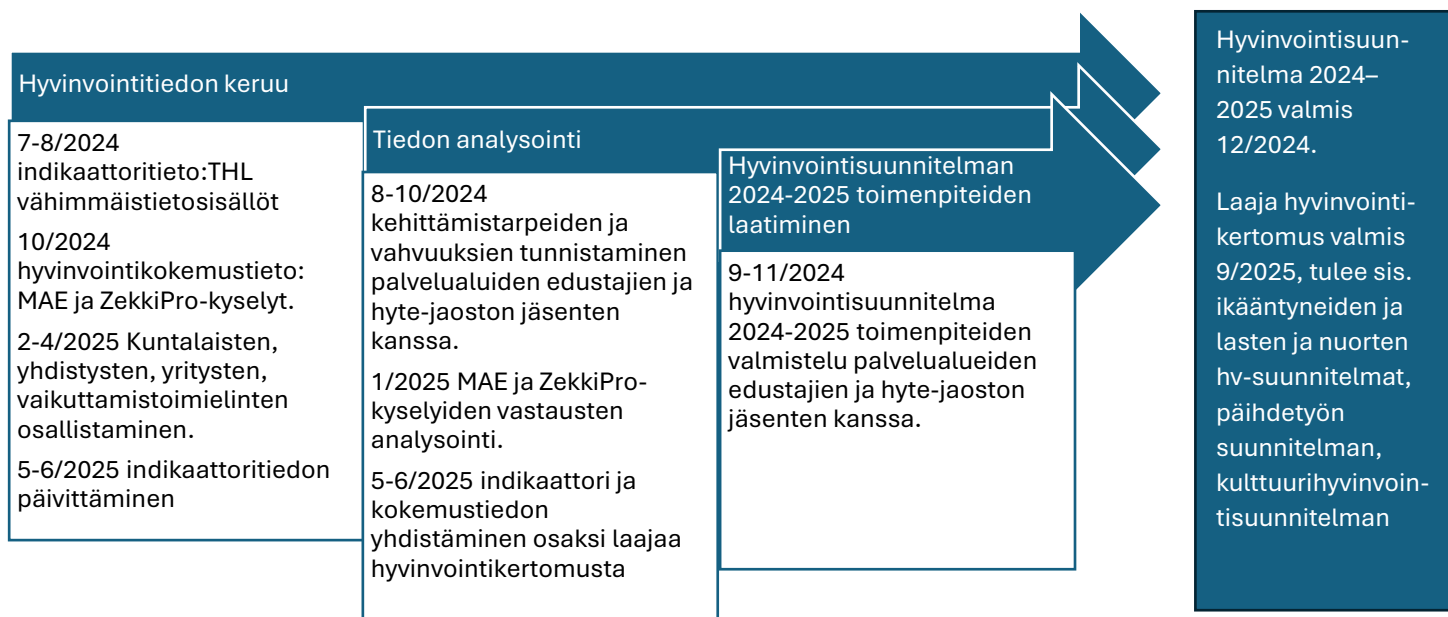
1. hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden nykytilanteen
2. hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatiminen perustuvat lakiin. Sote-järjestämislain 6 § mukaan kunnan on:

- seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin,
- raportoitava toteutetuista toimenpiteistä,
- valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja – suunnitelma sekä
- strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet sekä määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet,
- raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.

Lisäksi työhön kuuluu vuosittainen tavoitteita ja toimenpiteitä tarkentava suunnittelu osana kunnan toiminta- ja talousarviota (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2023b).

Hailuodon kunnan talousarvion 2024 tavoitteisiin sisältyy hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 laadinta ja hyväksyntä. Hailuodon hyvinvointisuunnitelman painopiste ja tavoitteet ovat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 mukaiset kuntakohtaiset kehittämistarpeet ja painopisteet huomioiden ja ne toteutuvat osana palvelualueiden perustehtäviä tehtäviä niitä kehittäen. Kuntien ja hyvinvointialueen tulee laatia hyvinvointikertomukset yhteistyössä (Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 2023.) Hailuodossa laajan hyvinvointikertomuksen 2025–2029 valmistelu käynnistettiin hyvinvointitiedon keruulla samanaikaisesta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomustyön valmistelun kanssa syksyllä 2024. Alla olevassa kaaviossa on kuvattuna hyvinvointikertomustyön valmistelun eteneminen.

2. Hailuodon kunta

Perämerellä, Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva Hailuoto on Suomen kolmanneksi suurin saari ja asukasluvultaan Suomen viidenneksi pienin kunta. Saarelle pääsee kulkemaan lauttayhteydellä Oulusta. Hailuoto on tunnettu ainutlaatuisesta, kauniista luonnostaan, hiekkarannoistaan, linnustostaan sekä saaren sisäosien laajoista pelloista. Hailuodon kunta on luokiteltu kokonaisuudessaan kansallismaisemaksi. Etenkin kesäisin Hailuodossa järjestetään monipuolisia kulttuuritapahtumia. Hailuodon Marjaniemessä sijaitsee maamme pohjoisin valomajakka.

2.1 Väestörakenne

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna keskeiset Hailuodon kunnan avainluvut. Vertailtavina alueina koko maa sekä Pohjois-Pohjanmaa. Tiedot ovat vuosilta 2023 ja 2022.

Avainluku, tiedot vuodelta	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Hailuoto
Väkiluku, 2023	5 603 851	418 205	948
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta %, 2023	0,7	0,4	-1,3
Alle 15-vuotiaita, %, 2023	14,9	17,6	11,8
15–64-vuotiaita, %, 2023	61,8	61,3	47,8
Yli 64-vuotiaita, %, 2023	23,4	21,2	40,4
Ruotsinkielisiä, %, 2023	5,1	0,2	-
Ulkomaan kansalaisia, %, 2023	6,7	3,2	1,2
Taajama-aste, %, 2023	86,9	84,6	53,8
Syntyneiden edemmyys, henkilöä, 2023	-17 956	-264	-8
Kuntien välistä muuttovoittoa/-tappiota, henkilöä, 2023	0	-1 030	-5
Perheitä, 2023	1 466 954	107 433	259
Asuntokuntia, 2023	2 844 883	201 359	489
Rivi- ja pientaloissa asuvia asuntokuntia, %, 2023	50,6	63,3	97,1
Vuokra-asunnoissa asuvia asuntokuntia, %, 2022	35,4	33,6	14,5

Avainluku, prosenttia, tiedot vuodelta	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Hailuoto
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15-vuotta täyttäneistä, %, 2022	74,7	76,7	79,5
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15-vuotta täyttäneistä, %, 2022	33,3	31,3	35,6
Taloudellinen huoltosuhde, 2022	129,6	141,5	176,7
Työpaikkaomavaraisuus, 2022	100	98,9	70,6
Alueella asuva työllinen työvoima, 2022	2 423 548	172 504	347
Asuinkunnassaan työssäkäyviä, osuus työllisistä, %, 2022	64,3	75,5	52,4
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2022	9,6	10,7	9,4
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2022	26,0	24,3	42,3
Alueella olevia työpaikkoja, 2022	2 423 548	170 662	245
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2022	2,5	3,8	23,7
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2022	21,0	23,4	10,8
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2022	75,3	71,8	64,9

Lähde: Tilastokeskus, Kuntien avainluvut -palvelu, 2024

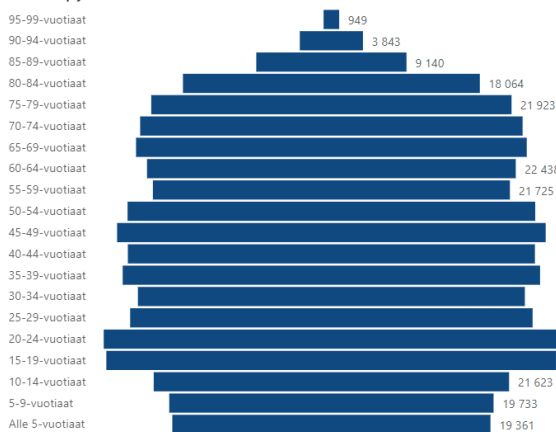
Kunnan elinvoiman muutosta kuvataan indikaattorilla, jonka keskiarvo on =0. Jos indikaattori saa positiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt paremmin kuin koko maassa keskimäärin. Jos indikaattori saa negatiivia arvoja se on ko. kunnassa kehittynyt huonommin. Elinvoimaindikaattori kuvaa kunnan aseman suhteellista muutosta. Indikaattori on yhdistetty muuttuja kunnan elinvoiman kannalta keskeisistä ulottuvuuksista: väestömuutos, työpaikkamuutos, verotulojen muutos, taloudellisen huoltosuhteen muutos ja koulutustason muutos. Ulottuvuudet vaikuttavat elinvoimaindikaattorin arvoon yhtäläisellä painolla (Kuntaliitto 2024.) Alla olevassa taulukossa Lakeuden alueen kuntien uusimmat elinvoimaindikaattorit (v.2022).

Kunta	Elinvoimaindikaattori v. 2022
Hailuoto	2,61
Liminka	0,10
Tyrnävä	-0,68
Lumijoki	3,50
Muhos	4,01
Kempele	1,83

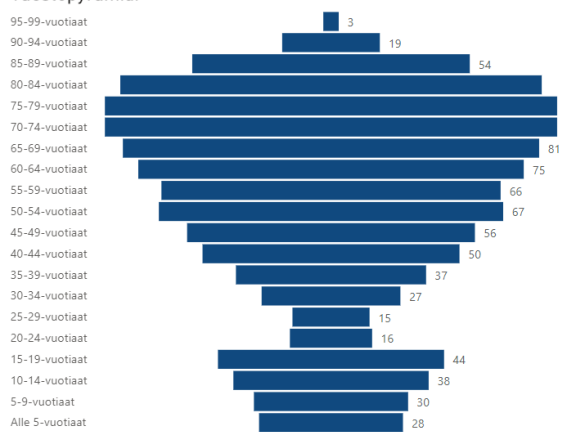
Lähde: Kuntaliitto, 2024.

Ikäryhmittäinen Pohjois-Pohjanmaan ja Hailuodon kunnan väestöennuste vuodelle 2030:

Väestöpyramidi

Väestöpyramidi

Lähde: Valtiokonttori, Tilastokeskus väestöennuste 2022.

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)			
Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	418307	
Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)	Hailuoto	889	
0–6-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	7,1	
0–6-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	3,7	
7–15-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	9,6	
7–15-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	6,3	

16–24-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	12,1	
16–24-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	4,5	
25–64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	47,1	
25–64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	40,7	
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	24,1	
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	44,8	
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	12,9	
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	26	
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	3,4	
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä, väestöennuste	Hailuoto	8,1	
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024			

Väestönmuutos ajanjaksolla 2024–2040, Lakeuden alueen kunnat.

Kunta	Väestönmuutos	%
Hailuoto	-60	-6,1
Liminka	-9	-0,1
Tyrnävä	-520	-7,7
Lumijoki	-267	-13,6
Muhos	-660	-7,5
Kempele	210	1,1

Lähde: Tilastokeskus, 2024.

Hailuodon väestörakenne, yhteenveto:

Hailuoto on 948 asukkaallaan Pohjois-Pohjanmaan kunnista pienin. Hailuodon väkiluku laski vuonna 2023–1,3 %. Ikäryhmittäisessä väestöennusteessa 2030 Hailuodon osalta verrattuna Pohjois-Pohjanmaahan korostuu lasten, nuorten ja nuorten aikuisten alhainen ja yli 65-vuotiaiden suuri osuus. Kunnan väestöennuste vuoteen 2040–6,1 %. Kunnan taloudellinen huoltosuhde sekä yli 64-vuotiaiden ja eläkeläisten osuus on kunnassa korkea. Hieman yli puolet hailuotolaisista asuu taajamassa. Valtaosa hailuotolaisista asuu rivi- tai pientalossa, vuokra-asuntojen määrä kunnassa on alle puolet Pohjois-Pohjanmaan keskiarvosta. Hailuotolaisten koulutusaste on koko maan sekä Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoa korkeampi. Työttömien osuus työvoimasta on Hailuodossa Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoa matalampi ja työkyvyttömyysindeksi korkeampi. Hailuodon työpaikkaomavaraisuus on 70,6 % ja työssäkäyvistä 47,6 % käy töissä Hailuodon ulkopuolella. Alkutuotannon työpaikkojen osuus on huomattavasti suurempi Hailuodossa kuin koko maassa tai Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin, kun taas palvelualojen työpaikkojen osuus on ko. keskiarvoa matalampi. Kunnan elinvoiman suhteellinen muutos (elinvoimaindikaattori) oli v. 2022 positiivisempi kuin koko maassa keskimäärin.

3. Hailuotolaisten hyvinvoinnin tila

Hailuotolaisten hyvinvoinnin nykytilan kuvaus perustuu THL:n suositukseen kunnan hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisällöistä. Indikaattorit auttavat ohjaamaan resursseja ja seuraamaan toiminnan vaikutuksia. Kunnille ja hyvinvointialueille on nimetty omat erilliset vähimmäistietosisällöt. Ne on jaettu kolmeen eri kategoriaan:

1) hyvinvoinnin nykytila,

2) rakenteet ja

3) tehdyt toimet.

Seuraavissa taulukoissa tuloksia tarkastellaan koko väestön sekä eri ikäryhmien kautta. Vertailualueena on käytetty Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuetta (Pohde).

3.1 Hyvinvoinnin nykytila - koko väestö

Indeksi	Alue	2021	2022	2023
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	111,1	111,1	-
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu	Hailuoto	120,1	113,6	-
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	108,9	96,1	94,5
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta	Hailuoto	126,4		125,8
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	129,4	128,8	-
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu	Hailuoto		131,1	-
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	4,9	4,2	4,3
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista	Hailuoto	3,1	3,3	4,2
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	32,4	33,3	34,4
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta	Hailuoto	10,5	6,3	9,5
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	53,5	-	-
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	Hailuoto	70,9	-	-
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

Indikaattori	Alue	2020	2021	2022
Liikennevahingoissa vammautuneet henkilöt, lkm.	Hailuoto	5	0	0
Liikennevahingoissa kuolleet henkilöt, lkm.	Hailuoto	0	0	0

Lähde: Onnettomuustietoinstituutti.

Ikävakioitu sairastavuus on Hailuodossa hieman korkeampaa kuin Pohjois-Pohjanmaalla, mutta oli laskenut vuonna 2022 edeltävään vuoteen verrattuna. Vammojen ja myrkytysten takia sairaalassa hoidossa olleiden määrä on korkeampaa, eikä luvuissa ole tapahtunut merkittävää muutosta viime vuosien aikana. Vammat ja myrkytykset voivat syntyä tapaturmien, itsensä vahingoittamisen tai väkivallan seurauksena. Tapaturmat kattavat useita erilaisia syitä, kuten esimerkiksi liikenteen, tulipalot, myrkytykset tai kaatumiset. Vammojen ja myrkytysten syyt ja ehkäisy ovat vahvasti sidoksissa ikään ja sukupuoleen. Väestötasolla vammoja ja myrkytyksiä ennustaa mm. ikärakenne ja päihteiden käyttö. Väestön toimintakyvystä ja terveydestä huolehtiminen auttaa ehkäisemään vammoja ja myrkytyksiä. Lisäksi lainsäädäntö, toimintakäytännöt sekä tekniset ratkaisut voivat parantaa turvallisuutta etenkin kontrolloiduissa ympäristöissä, kuten työssä ja liikenteessä, mutta myös kotona ja vapaa-ajalla (Sotkanet, 2024). Poliisin tietoon tulleita omaisuusrikoksia on Hailuodossa vähemmän kuin Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin. Äänestysaktiivisuus oli edellisissä kuntavaaleissa alueen keski-arvoa korkeammalla tasolla.

3.2 Hyvinvoinnin nykytila - lapset, nuoret ja lapsiperheet

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) joka toinen vuosi toteuttama kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista ja palveluista. Kyselyn tuloksia ei julkaista, jos tapauksia on alle 5 ja vastaajamäärä on alle 60. Kouluterveyskyselyn vastauksia ei Hailuodon osalta ole saatavilla. Hailuodosta ei ole saatavilla tietoa, kuinka monta % lapsiperheistä on saanut toimeentulotukea pitkäaikaisesti. Kaikista indikaattoreista ei ole saatavilla tietoa jokaiselta vertailuvuodelta.

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	28,8	28,3	28,4
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Hailuoto	52,2	45,8	46,2

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	34,6	36,6	35
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Hailuoto	11,1		
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	37,6	38,3	36,9
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Hailuoto		12,5	
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13–16-vuotiailla	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue			
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13–16-vuotiailla	Hailuoto	42,4	27,3	
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7–12-vuotiailla	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue			
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7–12-vuotiailla	Hailuoto	34,2	32,3	
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	15,7	16	
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä	Hailuoto		26,1	
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

3.3 Hyvinvoinnin nykytila - ikääntyneet

Indeksi	Alue	2021	2022	2023
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	5,7	4,8	5,3
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Hailuoto	5	4,2	6,3

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	42,9	42,7	42,6
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä	Hailuoto	36,3	34,6	33,8
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	413,4	373	380,3
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	Hailuoto	268,1	290,2	235,6
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

3.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Hailuodossa

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	69	-	60
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Hailuoto	0	-	-
Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	54	-	55
Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %	Hailuoto	-		100
Hyvinvointikertomus hyväksytty valtuustossa, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	100	-	97
Hyvinvointikertomus hyväksytty valtuustossa, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Hailuoto	-		100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	88	88	97
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Hailuoto			0

Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	24		24
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %	Hailuoto			0
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	69		71
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista	Hailuoto			100
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

3.5 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehdyt toimet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimista ei ole saatavilla indikaattoritietoja jokaiselta vertailuvuodelta. Tietoa ei ollut saatavilla kouluterveyskyselystä, kevyen liikenteen väylistä (metriä) / asukas, ei tietoa enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistysalueista asuvat / % väestöstä.

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	71	71	16
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Hailuoto	100	100	
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	69	69	79
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Hailuoto	100	100	
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	13	13	21

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Hailuoto	0	0	0
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	77		87
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista	Hailuoto	100		
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue		79	
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä	Hailuoto		63	0
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

Indikaattori	2021	2022	2023
Hailuoto, 0–6-vuotiaat lapset, lukumäärä (Sotkanet)	45	42	39
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä (Opetushallinnon tilastopalvelu, Vipunen)	39	30	27
Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 0–6-vuotiaista	86,7 %	71,4 %	69,2 %
Kulttuuripalveluiden saavutettavuus: 3 km päässä lähimmästä kirjastosta asuvan väestön osuus kunnassa % (Kuntien kulttuuritilastot, KULTTI)	64 %	-	-
Kulttuuripalveluiden saavutettavuus: 20 km päässä lähimmästä valtionosuusjärjestelmän (vos)teatterista asuvan väestön osuus kunnassa % (Kuntien kulttuuritilastot, KULTTI)	0 %	-	
Kulttuuripalveluiden saavutettavuus: 20 km päässä lähimmästä vos-museosta asuvan väestön osuus kunnassa % (Kuntien kulttuuritilastot, KULTTI)	0 %	-	
Kulttuuripalveluiden saavutettavuus:	0 %	-	

20 km päässä lähimmästä vos-elokuvateatterista asuvan väestön osuus kunnassa % (Kuntien kulttuuritilastot, KULTTI)			
Nuorisotoimen palvelut: Nuorisotoimen osuus budjetista, % (Suomen Nuorisotyön tilastot) v. 2023			Nuorisotoimen nettokäyttömenot 36 901 €
Nuorisotoimen palvelut: Nuorisotoimen henkilökunta/henkilötyövuodet yhteensä (Suomen Nuorisotyön tilastot)			0,7 htv.
Nuorisotoimen palvelut: a) avoin ja pienryhmätoiminta: kyllä/ei, b) etsivä nuorisotyö: kyllä/ei, c) nuorisotyö peruskouluissa: kyllä/ei. (Suomen Nuorisotyön tilastot)			kyllä kyllä kyllä
Pohjois-Pohjanmaa. Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat, % 7–12-vuotiaista (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)			80,8 %
Hailuoto. Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat, % 7–12-vuotiaista (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)			61,1 %
Pohjois-Pohjanmaa. Enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)		42,9 %	-
Hailuoto. Enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)		18,9 %	-
Enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkistä asuvat, % väestöstä (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)			
Hailuoto. Enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkistä asuvat, % väestöstä (Elinympäristön tietopalvelu Liiteri)	22,2 %		

Indikaattori	2010	2015	2020
Koko maa. Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia)	23 200 t	17 400 t	14 100 t
Hailuoto. Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia)	12 t	10 t	9 t

Lähde: Suomen Ympäristökeskus SYKE, 2024.

4. Hyvinvoinnin nykytila, yhteenveto ikäryhmittäin

Kunnan palvelualueiden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston jäsenten kanssa tunnistettiin seuraavat koko väestön (4.1), lasten, nuorten ja lapsiperheiden (4.2) ja ikääntyneiden (4.3) hyvinvoinnin nykytilaa kuvaavat vahvuudet, kehittämistarpeet ja tavoitteet.

4.1 Hyvinvoinnin nykytila, koko väestö

Mikä on hyvin	Haasteet, mitä tulee kehittää	Tavoite
Lapsia on vielä. Monilapsisia perheitä.	Yli 65-vuotiaita on paljon ja väestö ikääntyy edelleen. Lapsia ja nuoria on vähän. Nuoria aikuisia on hyvin vähän. Lasten ja nuorten hyvinvointitietoa on hyvin vähän saatavilla. Syrjäytymisriskissä olevien 18–24-vuotiaiden määrä Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoa suurempi.	Ikääntyneet asuvat hyvinvoivina ja toimintakykyisinä kotona mahdollisimman pitkään. Työikäisiä ja lapsiperheitä lisää Hailuotoon Lapsia ja nuoria koskevan hyvinvointiedon kerääminen. Lasten ja nuorten osallistaminen. Etsivän nuorisotyön markkinoinnin tehostaminen. Kukaan nuori ei syrjäytyisi.
Kunnan vuokra-asuntojen kunto on pääsääntöisesti hyvä. Kunnan rivitalon rakennuspaikka vapautunut. Tulevaisuuden senioriasuminen - hanke.	Ahtaasti asuvia lapsiperheitä paljon. Tonttien ja vapautuvien rakennuspaikkojen markkinointi. Vuokra- ja uudistuotantoa lisää. Tarvetta tilaville asunnoille.	Lisää asuntoja ja monipuolista asumistuotantoa. Tonttien ja vapautuvien rakennuspaikkojen markkinointi. Kaavoitusta ja asuintiloja lisää. Ikäystävällisen asumisen edistäminen.
Korkeakoulutettuja yli 15-vuotiaita Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoa enemmän. Työttömien osuus työvoimasta Pohjois-Pohjanmaan ka. matalampi. Äänestysaktiivisuus hyvä/erinomainen.	Vaikeasti työllistyneiden määrä lisääntynyt. Työkyvyttömyys Pohjois-Pohjanmaata ja koko maata suurempaa.	Työikäisiä ja yrittäjiä lisää Hailuotoon. Työpaikkaomavaraisuutta lisää. Ihmisillä on töitä. Työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen. Työpaikkoja lisää.

		Aktiivinen paja-toiminta kaikki ikäryhmät ja sukupuolet huomioiden. Yhteispyörä kunnan työntekijöiden käyttöön.
Liikunta ja luontopalvelut helposti saavutettavissa. Liikuntapuisto: minigolf, frisbeegolf, keinonurmikenttä, beach-volley, kaukalo (katukoris, tennis). Uudet retkeilyreitistöt	Palvelujen ja vapaa-ajan aktiviteetti mahdollisuuksien esiintuominen viestinnän avulla. Liikunnan terveyden edistämisen aktiivisuus oli vuonna 2022 alle Pohjois-Pohjanmaan keskiarvon.	Liikkuva ja harrastava kuntalainen. Aktiivisen liikkumisen ja osallisuuden mahdollistaminen kaikenikäisille. Liikuntaneuvonnan kirjaus Pohteen asiakastietojärjestelmään.
Omaisuusrikoksia ja liikennevahinkoja vähän.	Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen osuus Pohjois-Pohjanmaan ka. korkeampi	Arjen turvallisuuden lisääminen, mm. päihitteettömyys ja kaatumisten ehkäisy.
Elinkeinoelämän ja kulttuurin yhteys on olemassa. Kulttuuritarjontaa monipuolisesti vuoden ympäri. Itämeren helmi - hanke.	Kulttuuripalveluiden saavutettavuus. Pysyvä käytäntö jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi- tai kaveritoimintaa). Kyläyhdistystoiminnan käynnistäminen osana yhdistystoimintaa. Kunnan pysyvä osallisuus kulttuuritarjonnan tuottamisessa ja koordinoinnissa.	Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä. Osallisuus kulttuuriverkostoissa: POPKulta, Oulu-Hailuoto 2026. Kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen kirjastopalveluilla. E-kirjastotoiminnan tekeminen tutuksi tiedottamalla ja asiakasneuvonnalla. Kirjaston aineistojen saavutettavuuden ja lukemisen edistäminen. Paikallisen kulttuuritietoisuuden vaaliminen. Vuoden kulttuuriteon esille nostaminen. Kansalaisopistotoiminnan kehittäminen. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma.

4.2 Hyvinvoinnin nykytila, lapset, nuoret ja lapsiperheet

Mikä on hyvin	Haasteet, mitä tulee kehittää	Tavoite
Päiväkodin ryhmäkoot sopivat ja suhdeluvut ryhmissä. Jokaisessa ryhmässä tiimit otettu käyttöön. Työvuorosuunnittelussa huomioidaan tehostetun tuen lapsien määrä. Resurssilastenhoitaja. Päiväkoti on liikunta- ja luontopainotteinen. Päiväkoti on tilava ja tiloissa paljon jakotiloja. Päiväkodin esikouluryhmä voi käyttää vieressä sijaitsevan koulun tiloja. Päiväkodin piha on tilava. Päiväkodin ulkopuolella olevat liikunta- ja luontomahdollisuudet kattavat ja sijaitsevat lähellä.	Päiväkodissa suhteessa paljon tehostetun tuen lapsia. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ikäluokasta laskenut viime vuosina. Päiväkodin pihan toimimattomuus isommille lapsille.	Pedagogisten tiimien kehittäminen ja toimeenpano. Lapsisuhdeluvun parantaminen varhaiskasvatuksessa. Päiväkodin pihan monipuolistaminen liikkumiseen ja leikkimiseen. Luontoliikunnan lisääminen. Varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä iltapäiväkerhotoiminnassa metsä ja lähiympäristö oppimisympäristöinä.
Oppilashuollon tiedote laadittu. Koulun henkilöstö tuntee oppilaat ja perheet hyvin. Opetusryhmät ovat pienet.	Moniammatillista ennaltaehkäisevää oppilashuoltoa kehitettävä tarve lähtöisesti. Moniammatillisen oppilashuoltoryhmän työntekijöiden resurssit. Yhteisesti sovittu kirjattu käytäntö tai toimintaohje päihteiden käytön ehkäisemisestä sekä oppilaiden ja henkilökunnan tupakkatuotteiden käyttöön puuttumiseksi koulun alueella puuttuu. Retkien, valinnaisainetarjonnan ja kerhotoiminnan järjestäminen.	Avoin ilmapiiri oppilaiden ja koulun aikuisten kesken. Kaveritaidot ja positiivinen vuorovaikutus. Koulussa kohdataan ikäkavereita ja saadaan solmittua kaverisuhteita. Kaikille kaveri, annetaan silti mahdollisuus omaan aikaan. Liikkuva koulu malli. Koulu-koko kunnan keskus. Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön

		hyvinvoinnin edistämisen tarkastus.
Harrastamisen Suomen-malli käytössä, kerhoja järjestetään lasten ja nuorten toiveiden perusteella. Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille. Omaehtoisia perhevuoroja liikuntasalilla käytetään paljon viikonloppuisin. Napero liikuntaa alle kouluikäisille kunnan omana toimintana. Yhteistyö Hailuodon urheilijoiden ja 4H:n kanssa sujuvaa. Hailuodon urheilijat lähtemässä viralliseen Futsalsarjaan. Toiminnassa mukana nuoria ja aikuisia, ottelut Hailuodon lisäksi ympäri maakuntaa. MOVE-mittauksiin osallistuneiden hailuotolaisten nuorten fyysinen toimintakyky on Pohjois-Pohjanmaan keskiarvoa parempi.	Lajiesittelyt. Järjestetty perheliikunta. Viestinnän kehittäminen: lisää tietoa siitä mitä Hailuodossa voi tehdä, mm. ilmaisesta minigolfista ja urheilukentän käytöstä, frisbeegolfrata, kuntorata, retkeilyreitistöt. Järjestettyihin retkiin ja harrastuksiin vähän osallistujia. Peruskoululaisten lasten- ja nuorten MOVE! -mittaus tuloksia ei ole käytettävissä jokaiselta vertailuvuodelta. Vuonna 2022 7–12-vuotiaista hailuotolaisista peruskoululaisista noin joka kolmas ja 13–16-vuotiaista n. joka neljäs oli ylipainoinen. Koulussa ei ole pitkää liikuntavälituntia.	Liikkuva ja harrastava kuntalainen. Alueellisen yhteistyön vahvistaminen osana liikuntapalveluiden kehittämistä. Kuntosalivuorot maksuttomiksi. Kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa hyödynnetään tarvittaessa ostopalveluita.
Koulussa noudetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuosituksia. Yläkoululaisille tarjotaan maksuton välipala, kun lounaasta kulunut yli 3 tuntia.	Kouluruokalan akustiikan parantaminen. Kouluruokalan kalusteet tulleet käyttöön päähän.	Viihtyisä ruokailuympäristö lapsille, nuorille ja henkilökunnalle. Lasten ja nuorten osallistaminen kouluruokailun suunnitteluun ja arviointiin. Hävikkiruuan vähentäminen
Nuorisotilatoiminta.	Monialaisen lasten ja nuorten palveluverkoston tapaamiset.	Kaikilla lapsilla ja nuorilla mielekäs harrastus.

Nuorisotila Luukku on käytössä 1–9 lk. sekä toisen asteen opiskelijoille. 4H järjestää nuorisotilatoimintaa. Alakouluikäiset käyttävät aktiivisesti nuorisotilaa. Nuorisotoimijat: kunnan vapaa-aikatoimi, seurakunta, koulu, yhdistykset, kirjasto yhteistapaamiset kahden viikon välein.	Hyvinvointi ja liikuntatiimin kehittäminen. Luokka-asteet käyttävät nuorisotilaa erikseen.	Toimiva moniammatillinen ja monialainen yhteistyö. Hyvinvointi- ja liikuntatiimin kokoaminen ja toiminnan käynnistäminen.
--	--	---

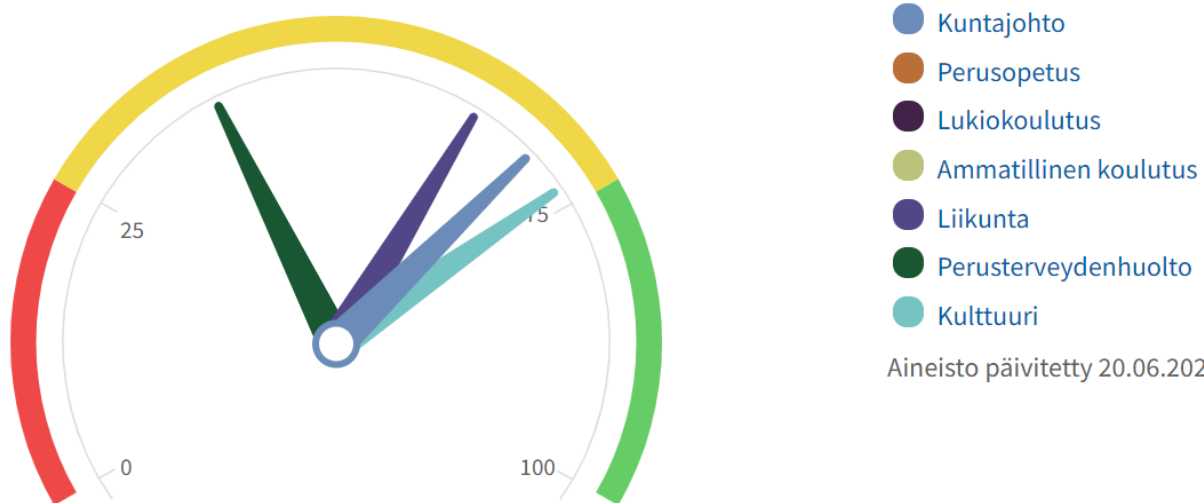
4.3 Hyvinvoinnin nykytila, ikääntyneet

Mikä on hyvin	Haasteet, mitä tulee kehittää	Tavoitteet
Yksinasuvia yli 75-v. vähemmän kuin Pohjois-Pohjanmaalla keskimäärin. Senioreiden maksuttomat liikuntavuorot: yleiset kuntosalivuorot, jumpat, boccivuorot, yhteislenkit. Seniorikortti uimahalliin yli 65-vuotiaille, henkilökohtaiset kuntosalimaksut -50 %. Liikuntaryhmiä ja senioriliikuntaa on paljon. Kunnassa vertaisveturit ja Voitas (voima- ja tasapaino) osaamista.	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori. Kotona-asuvien tukeminen ja kannustaminen kunnan toimintojen (mm. liikuntapalvelujen) pariin. Yli 75-vuotiaiden omaishoitajien määrä kasvanut.	Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen. Ikääntyneiden asuminen toimintakykyisinä kotona mahdollisimman pitkään. Palveluliikenteen kehittäminen. Kirkonkylän asemakaava mahdollistaa yhteisöasumisen ja asumistilojen muunneltavuuden. Liikuntapalvelujen/-neuvonnan juurruttaminen koteihin. Asiakasohjaus ikäneuvolan kautta käynnistyy uudelleen. Ulkoiluystävä toiminta.

5. Hailuodon kunnan terveyden edistämisen aktiivisuus eli TEA-viisari

Tea-viisari tarkoittaa terveyden edistämisen aktiivisuutta kunnissa asteikolla 0–100. Tea-viisarin avulla mitataan sitä, kuinka aktiivisesti kunnat parantavat asukkaiden hyvinvointia. Tea-viisarin tilanne kertoo, että Hailuodossa terveyden edistämässä on parannettavaa. Parhaimman tuloksen saavat kulttuuri ja kuntajohto. Kulttuurin osalta terveyden edistämisen aktiivisuus on hieman koko maan ka. (73) korkeampaa ja hieman alle Pohjois-Pohjanmaan keskiarvon (75). Perusopetuksen tietoja ei ole käytettävissä (ei lupa julkaista tai ei ole toimitettu). Hailuodossa ei ole lukio- tai ammatillista koulutusta.

Kaikki sektorit : Hailuoto 2023

Aineisto päivitetty 20.06.2024

■ Huono tulos
 ■ Parannettavaa
 ■ Hyvä tulos

Pisteet	Hailuoto	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	Koko maa
Kaikki sektorit	62	71	70
Kuntajohto	69	81	83
Perusopetus	..	63	64
Lukiokoulutus	..	63	65
Ammatillinen koulutus	..	70	64
Liikunta	63	79	72
Perusterveydenhuolto	39	68	70
Kulttuuri	73	75	71

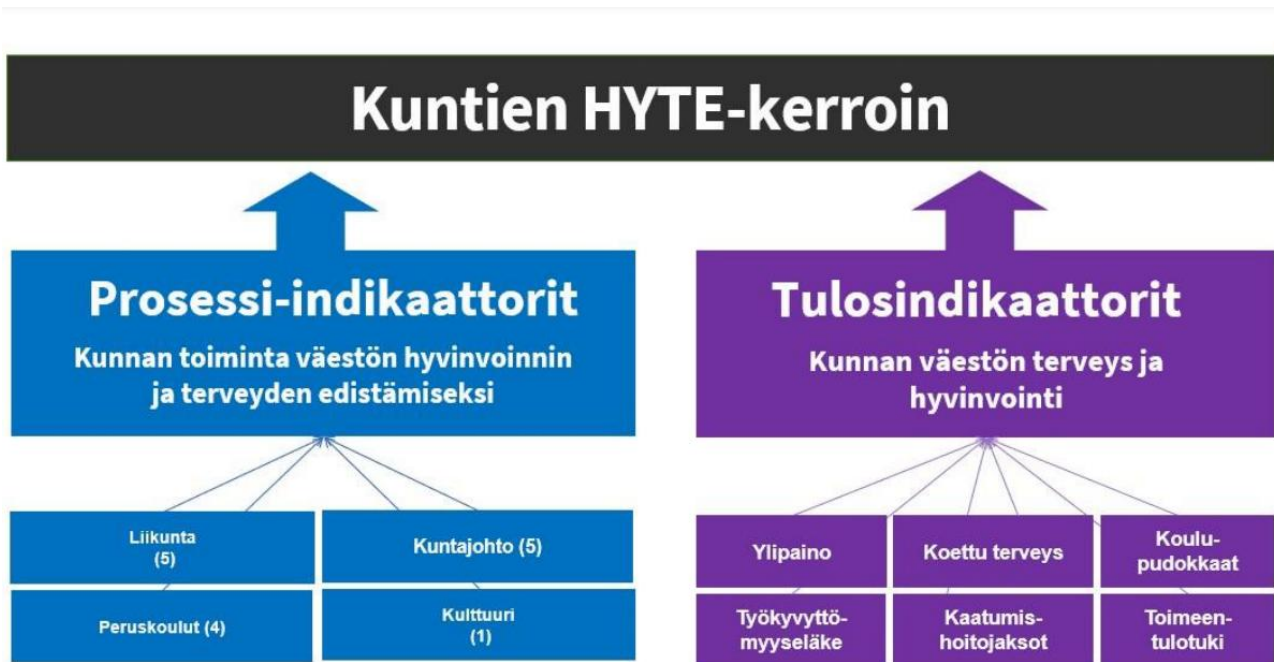
6. HYTE-kerroin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös hyvinvointialueille siirtymisen jälkeen.

Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

- toimintaa kuvaavista **prosessi-indikaattoreista** ja
- tuloksia kuvaavista **tulosindikaattoreista**.

Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Alla olevasta taulukosta käy ilmi Hailuodon HYTE kerroin, valtionosuus sekä prosessi- ja tulosindikaattoreiden keskiarvo. Jos kunnan HYTE-kerroin olisi ollut vuonna 2023 80 HYTE-valtionosuus olisi noin 21 650 € (18,89 € asukas x 960 asukasta x 80/67) ja jos HYTE-kerroin laskee 40 valtionosuus on noin 10 800 €. Myös kunnan asukasmäärän lasku tai kasvu vaikuttaa maksettavaan kokonaissummaan.

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Hailuoto, HYTE-kerroin, 0–100	Hailuoto	56	46	60
Hailuoto, HYTE-kerroin euroa / asukas	Hailuoto	15,8	13,1	17
Hailuoto, HYTE-kerroin, 1 000 euroa	Hailuoto	15	12,4	16,2
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Hailuoto	43	47	67
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Hailuoto	69	46	53
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

6.1 Hailuodon prosessi-indikaattorit

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön tekemisiin. Tärkeää on myös työn pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus. Hailuodossa moni prosessi-indikaattori saa täyden 100. Osasta indikaattoreista ei ole saatavilla tietoa.

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Koko maa	70	70	12
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Hailuoto	100	100	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Koko maa	60	60	66
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	Hailuoto	100	100	
Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Koko maa	80	80	91
Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	Hailuoto	100	100	
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Koko maa	77	77	86
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Hailuoto			100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Koko maa	78	78	82
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	Hailuoto			100

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Koko maa	49	49	57
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Hailuoto			0
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Koko maa	77	79	
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	Hailuoto	0	0	
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Koko maa	89	89	95
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	Hailuoto			0
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Koko maa	83	83	
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Hailuoto	100	100	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Koko maa	73	79	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	Hailuoto	100	100	
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Koko maa	19	19	20
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	Hailuoto	0	0	0
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Koko maa	54	44	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	Hailuoto	100	0	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	Koko maa	56	52	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	Hailuoto	0	100	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Koko maa	70	70	80
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	Hailuoto	100	100	-
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Koko maa	69	69	75
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	Hailuoto			100
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

6.2 Hailuodon tulosindikaattorit

Tulosindikaattorit mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet (100).

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori	Hailuoto	100	34	58
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	Hailuoto	51	51	41
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	Hailuoto	100	12	48
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	Hailuoto	100	100	26
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	Hailuoto	61	78	79
Ylipaino, 8.- ja 9. - lk, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	Hailuoto	0	0	68
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024				

7. Hyvinvoinnin edistämisen painopiste, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä arviointi 2024–2025

Kunta tekee hyvinvoinnin edistämistä osana lakisääteistä perustehtävää taloudellisten resurssiensa puitteissa. Seuraavaksi esiteltävät (7.1, 7.2 ja 7.3) hyvinvointisuunnitelman 2024–2025 toimenpiteet on laadittu monialaisessa yhteistyössä Hailuodon kunnan palvelualueiden kanssa. Valmisteluun osallistettu myös kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston jäseniä heille järjestetyssä työpajassa. Toimenpiteillä pyritään vastaamaan Pohjois-Pohjanmaan 2024–2025 hyvinvointisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin huomioiden Hailuodon kunnan omien tarpeiden pohjalta nousevat painopisteet, kehittämistarpeet ja resurssit osana palvelualueiden perustehtävää.

7.1 Koko väestö

Tavoite:	Toimenpide:	Vastuutahot:	Arviointi/mittarit:
Laaja hyvinvointikertomus 2025–2029 laajassa alueellisessa ja paikallisessa yhteistyössä	Laaja hyvinvointikertomus 2025–2029	Johtoryhmä, valmistelu monialaisesti hyte-koordinaattorin johdolla	Valmistuu tulevalle valtuustokaudelle. Käsittelyt toimielimissä syyskuussa 2025.
Kokemusperäisen hyvinvointitiedon keruu	Minun arkeni ja elämäni kysely. Kuntalaisten, yhdistysten, järjestöjen, yritysten ja vaikuttamistoimielinten osallistaminen hyvinvointikertomuksen valmisteluun.	Hallinto	Minun arkeni ja elämäni kyselyn toteutus lokakuu 2024, kyllä/ei, vastausmäärät. 2–4/2025, kyllä/ei, osallistujamäärät
Yhdyspintayhteistyön vahvistaminen: Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen digitaalinen hyvinvoinnin palvelutarjotin	Kuntalaisten osallistaminen digitaalisen hyvinvoinnin palvelutarjottimen kehittämiseen, työpajat toukokuu 2024 ja tammikuu 2025. Palveluiden tuottaminen hyvinvoinnin palvelutarjottimeen - palvelutietovaranto (PTV) ja LIPAS-paikkatietojärjestelmä	Hallinto Hallinto OppivaSaari	Toteutuminen, aktiivisuus ja osallistujamäärät. Vuosi 2025
Päätösvaikutusten ennakkoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvissa päätöksissä väestöryhmittäin.	Päätösvaikutusten ennakkoarviointi luonnollisena osana hyte-toiminnan suunnittelua ja toteutusta	Kaikki toimialat	Toteutuu luonnollisena osana päätöksentekoa huomioiden eri väestöryhmät.

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen	Osallistuva budjetointi	Hallinto	2/2025
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Esitetään sisällytettäväksi tarkastuslautakunnan 2025–2029 toimintasuunnitelmaan	Hallinto	2025–2029
Yhdistysasiakirja	Asiakirjan päivittäminen kunnan ja järjestöjen välillä	OppivaSaari Hallinto	1/2025
Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelma	Päihdetilannekysely kevät 2025 Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelma	Hallinto OppivaSari	Syksy 2025
Kulttuurihyvinvointisuunnitelma	Kulttuurihyvinvointi-suunnitelman valmistelu	Hallinto OppivaSaari	Syksy 2025
Kirjaston sisäilmatutkimus	Kirjaston sisäilman mikrobiutkimus	Elinvoimainen Saari	Talvi 2024–2025

Painopiste: Mielen ja kehon hyvinvointi			
Tavoitteet:	Toimenpiteet:	Vastuutahot:	Arviointi/Mittarit:
Yksinäisyys vähenee	Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen mm. - asukastupatoiminta ja sen jatkuva kehittäminen kuntalaisia osallistaen - ”kyläluuta”-toiminnan käynnistäminen - Liikuntakaveri toiminnan käynnistäminen	Hallinto OppivaSaari	Toteutuminen, osallistujamäärät, käyttäjäpalautteen kerääminen
	Kyläyhdistystoiminnan käynnistäminen osana yhdistystoimintaa.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Kansalaisopiston kurssitarjonnan laajentaminen kuntalaisia osallistaen.	OppivaSaari	Käyttäjämäärät, asiakaskyselyt
	Vuoden kulttuuriteon esille nostaminen	OppivaSaari	Kyllä/ei
	E-kirjastotoiminnan tutuksi tekeminen tiedottamalla sekä asiakasneuvonnalla.	OppivaSaari	Kirjaston lainausmäärät ja asiakaspalaute
	Tapahtumien ja näyttelyiden järjestäminen osana kirjaston toimintaa.	OppivaSaari	Tapahtuma- ja kävijämäärät, asiakaspalaute
	Kirjaston järjestämät avoimet elokuvanäytökset kerran kuussa.	OppivaSaari	

	Kirjaston järjestämät avoimet juttutupa ja muisteluillat kuntalaisille kerran syys- ja kevätkaudessa. Kirjaston toteuttamat kirjailijavierailut. Kirjastolla Muru koiran lainaaminen lenkkikaveriksi kerran viikossa sekä kerhotoiminta. Osallistuminen alueelliseen kulttuurihyvinvoinnin verkostoon (POPKulta) Matalankynnyksen digituki: neuvonta ja ohjaus	OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari Hallinto OppivaSaari Hallinto	Tapahtuma- ja kävijämäärät, asiakaspalaute Kävijämäärät, asiakaspalaute Tapahtuma- ja kävijämäärät Tapahtumamäärät Kyllä/ei Osallistujamäärät, asiakaspalaute
Rahahuolet vähenevät	Osallistuminen alueelliseen taloudellisen hyvinvoinnin verkostoon	Hallinto	Kyllä/ei
Terveellisemmät liikunta ja ruokailutottumukset	Olemassa olevien liikuntapaikkojen parantaminen ja uusien suunnittelu esteettömyys huomioon ottaen. Hyvinvointi- ja liikuntatiimin kokoaminen ja toiminnan käynnistäminen. Käynnistetään uusia liikuntaryhmiä työikäiset huomioiden. Liikuntaneuvonnan ja ohjauksen käynnistäminen. Liikuntaneuvonnassa vahvistetaan yhteistyötä muiden kuntien kanssa. Toteutetaan liikunnallisia tapahtumia, testauspäiviä, hyvinvointiluentoja ja tempauksia, kuten kunnossa kaiken ikää, pyöräilytempaus, Kansanhihto, avoimet Inbody-mittaukset 2 kertaa vuodessa.	OppivaSaari Elinvoimainen Saari OppivaSaari Hallinto OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari	TEA-viisari: liikuntapaikat Kyllä/ei Lkm., kävijämäärät TEA-viisari: työikäisten liikunta-aktiivisuus, asiakaspalaute TEA-viisari: liikuntaneuvonnan toteutuminen ja kävijämäärät Lkm., kävijämäärät, asiakaspalaute

	Kunnan vuoden 2024 urheiluteon palkitseminen. Yhteisruokailun toteuttaminen ja kehittäminen osana paikallista ja alueellista yhteistyötä kuntalaisia osallistaen. Ruokakurssi osana Vuolteen toimintaa. Liikuntapalveluista tiedottamisen tehostaminen.	OppivaSaari Hallinto OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari Hallinto	Kyllä/ei Kyselyt, lkm., osallistujamäärät Kyllä/ei, osallistujamäärä, asiakaspalaute Kyllä/ei
Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää	Päihdetilannekysely kevät 2025 Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelma Ehkäisevän päihdetyön viikko Osallistuminen alueelliseen ehkäisevän mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyönverkostoon	Hallinto Hallinto OppivaSaari Hallinto OppivaSaari Hallinto	3/2025. Syksy 2025 kyllä/ei kyllä/ei
Lähisuhdeväkivalta vähenee	Lähisuhdeväkivallan yhdyshenkilön nimeäminen Osallistuminen alueelliseen ehkäisevän mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyönverkostoon	Hallinto Hallinto	Kyllä/ei Kyllä/ei
Paloturvallisuus paranee	Tehdään lakisääteisissä palotarkastuksissa määrätyt toimenpiteet sekä yleensä myös suositellut toimenpiteet. Teetetään sprinklerijärjestelmän määräaikaishuollot ja -tarkastukset (Saarenkartano). Teetetään paloilmointijärjestelmien määräaikaishuollot ja -tarkastukset (Saarenkartano, päiväkotia ja koulu). Suoritetaan alkusammutusvälineiden (käsisammuttimet ja palopostit) huollot ja koeponnistukset huolto-ohjelmien mukaisesti. Huolehditaan sähkölaitteistojen lakisääteisten	Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari	Kyllä/ei Kyllä/ei Kyllä/ei Kyllä/ei Kyllä/ei

	määräaikaistarkastusten tilaamisesta. Teetetään tulisijojen nuohoukset. Tilojen käytön tarkkailu paloturvallisuuden näkökulmasta (esim. sallitut henkilömäärät, irtaimiston varastointi). Päivitetään pelastussuunnitelmia tarpeen mukaan.	Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari Elinvoimainen Saari	Kyllä/ei Kyllä/ei Kyllä/ei
Työkyky ja työllisyys paranevat	Toteutuu osana 10 kunnan työllisyysaluetta, kokonaisviitekehystenä TE-uudistus. Kunnan eri toimialueilla työn kehittäminen ja lyhytaikaisten sijaisuuksien mahdollistaminen. Aktiivinen paja-toiminta kaikki ikäryhmät ja sukupuolet huomioiden. Yhteistyön käynnistäminen Nuoren ystävien Virkku-hankkeen kanssa	Hallinto Kaikki toimialat Hallinto OppivaSaari	Vuosi 2025 Kyllä/ei, lkm. Osallistujamäärät, 3 kk väliarviot Kyllä/ei

7.2 Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Katso ystävällisesti myös koko väestöä koskevat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä arviointi 2024–2025.

Tavoite:	Toimenpide:	Vastuutahot:	Arviointi/Mittarit:
Laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu 2025–2029	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelu	Johtoryhmä, valmistelu monialaisesti hyte-koordinaattorin johdolla	Syksy 2025
Kokemusperäisen hyvinvointitiedon keruu	ZekkiPro-kysely peruskoulun oppilaille. Alle kouluikäisten lasten osallistaminen. Nuorisovaltuuston, oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen osallistaminen valmistelutyöhön.	Hallinto OppivaSaari Hallinto OppivaSaari Hallinto OppivaSaari	Tiedonkeruu osana laajaa hyvinvointikertomusta. Kyllä/ei, vastausmäärät 2–4/2025, osallistujamäärät
Päihdetyönsuunnitelma	Päihdetyönsuunnitelma on yhteisesti sovittu kirjattu käytäntö tai toimintaohje päihteiden käytön ehkäisemisestä sekä oppilaiden ja henkilökunnan tupakkatuotteiden käyttöön puuttumiseksi koulun alueella.	Hallinto OppivaSaari	Syksy 2025
Valssi laadunarviojärjestelmä	Haku Valssi laadunarviojärjestelmään	OppivaSaari	Käyttöön otettu kyllä/ei

Painopiste: Mielen ja kehon hyvinvointi			
Tavoite:	Toimenpide:	Vastuutaho:	Mittarit:
Yksinäisyys vähenee	Kummitoiminta käytön vakiinnuttaminen osaksi koulun toimintaa. Työpari ja tiimitoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen oppilaiden välillä. Oppilashuoltoryhmän kokoontuminen ja kokoonpano	OppivaSaari OppivaSaari	TEA-viisari: Onko koulussa opiskeluhuoltoryhmän lisäksi osallisuutta edistäviä rakenteita. TEA viisari: oppilashuoltoryhmän

	Koulun yhteiset tapahtumat ja retket, kuten retket liikuntapuistoihin. Oppilaat ovat mukana suunnittelemassa yhteisiä projekteja (esim. leirikoulu) ja yhteisöllisiä teemoja (esim. ystävänäpäivä). Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa. Kiva koulu toimintamallin käytön vakiinnuttaminen osana koulun toimintaa. Verso-sovittelija toiminnan käynnistäminen. Koululla tehtävä jalkautuva nuorisotyö Etsivän nuorisotyön markkinoinnin tehostaminen Kunta mahdollistaa yhdistyksille tilojen käytön kerhotoimintaan. Harrastamisen Suomen-malli. Kirjaston yhteistyö koulun kanssa, mm. kirjavinkkaukset ja kirjastovälitunnit	OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari	kokoontuminen ja kokoonpano Lkm., osallistujamäärät, oppilaspalaute TEA-viisari: Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet. TEA-viisari: Poissaolojen lukumäärä tiedossa. TEA-viisari: Koulukiusaamisen seuranta Kyllä/ei, lkm. Kyllä/ei Kyllä/ei Käyttäjämäärät- ja palaute Lkm., lainausmäärät, osallistujamäärät
Rahahuolet vähenevät	Taloustaitojen opettaminen osana opetussuunnitelmaa Osallistuminen alueelliseen taloudellisen hyvinvoinnin verkostoon	OppivaSaari Hallinto	Kyllä/ei Kyllä/ei
Terveellisemmät liikunta ja ruokailutottumukset	Päiväkodin piha-hankkeen toteutuminen erillisen suunnitelman mukaisesti. Liikkuvavarhaiskasvatus käytössä kaikissa ryhmissä. Retkien ja valinnaisainetarjonnan järjestäminen osana koulun toimintaa.	OppivaSaari OppivaSaari OppivaSaari	Toteutuminen hankesuunnitelman aikataulun mukaisesti kyllä/ei. Kyllä/ei Kyllä/ei, lkm.

	Lasten ja nuorten osallistaminen kouluruokailun suunnitteluun ja arviointiin.	Elinvoimainen Saari OppivaSaari	Kyllä/ei
	Koulussa tarjotaan lähiruokaa	Elinvoimainen Saari	Kyllä/ei
	Investointiesitys ruokalan kalusteiden uusimisesta.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Hävikkiruuan vähentäminen	Elinvoimainen Saari OppivaSaari	Kyllä/ei
	Järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille, mm. osana Harrastamisen Suomen mallia	OppivaSaari	Käyttäjäpalaute ja -määrät TEA-viisari: lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus
	Liikunta- ja vapaa-aika toimen järjestämät lajiesittelyt	OppivaSaari	Lkm. ja osallistujamäärät
	Alle kouluikäisille toteutetaan napero liikuntaa	OppivaSaari	Kyllä/ei, käyttäjämäärät
	Yhteistyö Hailuodon urheilijoiden ja muiden yhdistysten kanssa.	OppivaSaari	Kyllä/ei, lkm.
	Osa liikuntapalveluista ostetaan yksityisellä palveluntuottajalta	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Soveltavan liikunnan kehittäminen vahvistamalla paikallista ja alueellista yhteistyötä.	OppivaSaari	Lkm., käyttäjämäärät
Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää	Osana terveystiedon tuntien opetusta	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Päihdetyönviikko marraskuussa.	Hallinto OppivaSaari	Kyllä/ei
	Etsivän nuorisotyön markkinoinnin tehostaminen	OppivaSaari	Kyllä/ei

	Päihdetyönsuunnitelman laatiminen	Hallinto OppivaSaari	Syksy 2025 TEA-viisari: Tupakoinnin ja päihteidenkäytön ehkäisy
Lähisuhdeväkivalta vähenee Arjen turvallisuuden edistäminen	Peruskoulun yhteisöllisen oppilashuollon painopiste lukuvuodelle 2024–2025 on turvallisuus.	OppivaSaari	
	Kriisisuunnitelman päivittäminen.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Hajusteeton koulu kampanja.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Poliisin jalkautuminen koululle ja nuorisotoimeen.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Koulun sääntöjen laatiminen – henkilökunnan, vanhempien ja oppilaiden osallistaminen	OppivaSaari	TEA-viisari
	Sisälle suojautuminen ja ulos poistumisharjoitus toteutetaan lukuvuosittain.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Henkilökunnan turvakävely toteutetaan lukuvuosittain.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Liikenneturvan kampanjat koululla.	OppivaSaari	Kyllä/ei, lkm.
	Työtilojen turvallisuuden arviointi yhteistyössä teknisen toimen kanssa.	OppivaSaari Elinvoimainen Saari	Kyllä/ei
	Ohjeistus oppilaiden liikenteessä liikkumiseen.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Turvallisuussuunnitelman päivittäminen.	OppivaSaari	Kyllä/ei
Paloturvallisuus paranee	Esikouluikäiset osallistuvat Turvaa tenaville -tapahtumaan.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos toteuttaa palotarkastuksen päiväkodille.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Hailuodon päiväkodin pelastussuunnitelman päivitys.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Pelastautumisharjoitus päiväkodilla vuosittain.	OppivaSaari	Kyllä/ei
Vanhemmuustaidot, tasapainoinen perhearki ja	Toteutetaan vanhempainvartit ja arviointikeskustelut.	OppivaSaari	TEA-viisari: kodin ja koulun yhteistyö

nuorten mielenterveys vahvistuvat	Lapset puheeksi menetelmää tarjotaan huoltajille 1lk:la sekä 7lk:la ja tarv. osana yksilöllisen opiskeluhuoltoa.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Kehitetään tunne- ja turvataitokasvatusta osana monialaisia aihekokonaisuuksia.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Päiväkodilla käytössä Pienin askelin opetusohjelma tunnetaitojen kehittämiseen.	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Koululla toteutetaan kodin ja koulun -päivä.	OppivaSaari	TEA-viisari: kodin ja koulun yhteistyö
	Perheliikuntavuoroja liikuntasalissa.		Käyttäjämäärät

7.3 Ikääntyneet

Katso ystävällisesti myös koko väestöä koskevat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä arviointi 2024–2025.

Tavoite:	Toimenpide:	Vastuutaho:	Arviointi/mittarit:
Laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu 2025–2029	Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman valmistelu	Johtoryhmä, valmistelu monialaisesti hyte-koordinaattorin johdolla	Syksy 2025
Kokemusperäisen hyvinvointitiedon keruu	MAE-kysely. Kuntalaisten ja vanhus- ja vammaisneuvoston osallistaminen.	Hallinto Hallinto	Tiedonkeruu osana laajaa hyvinvointikertomusta. 2–4.2025
Ikääntyneiden palveluiden tiedon saavutettavuuden edistäminen	Ikääntyneiden palveluoppaan päivittäminen monialaisessa yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.	Hallinto OppivaSaari	Vuonna 2025
Esteettömyyden edistäminen	Esteettömyysoppaan päivittäminen monialaisessa yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.	Hallinto OppivaSaari Elinvoimainen Saari	Vuonna 2025
Virkeästi arjessa – Ikääntyville kuntalaisille hyvinvointia ja toimintakykyä edistävää ryhmätoimintaa -hanke	Hankkeen toteutuminen ja aikataulu varmistuu 1/2025	Hallinto	Kyllä/ei

Painopiste: Mielen ja kehon hyvinvointi			
Tavoite:	Toimenpide:	Vastuutahot:	Arviointi/mittarit:
Yksinäisyys vähenee	Yhteistapahtumat, kuten valtakunnallinen vanhustenviikko Ikäihmisten ja lasten/nuorten yhteiset kohtaamiset osana kunnan tapahtumia. Tulevaisuuden senioriasuminen-hankkeen tiedon hyödyntäminen	Hallinto OppivaSaari Hallinto OppivaSaari Hallinto	lkm., kävijämäärät, palaute lkm., kävijämäärät Kyllä/ei
Rahahuolet vähenevät	Osallistuminen alueelliseen taloudellisen hyvinvoinnin verkostoon	Hallinto	Kyllä/ei

Liikunta ja ruokailusuositukset muuttuvat terveellisimmiksi	Kirjastolla vertaisvedetty tuolijumppa.	OppivaSaari	TEA-viisari: ikääntyneiden liikunta-aktiivisuuden seuranta
	Liikuntapalvelujen/-neuvonnan juurruttaminen koteihin.	OppivaSaari	
	Yhdyspintayhteistyön tiivistäminen, mm. Pohteen ikäneuvolan kanssa	OppivaSaari	Kyllä/ei
	Hyvinvointia ja liikuntaa edistävät yhteistapahtumat: luennot, esitykset, retket.	OppivaSaari Hallinto	Lkm., osallistujamäärät, palaute
	Ikäihmisten kuntosaliryhmien uudelleen käynnistäminen.	OppivaSaari	kyllä/ei, Lkm., käyttäjämäärät
	Liikuntadiplomin käyttöönottoaminen	OppivaSaari	Kyllä/ei, käyttäjämäärät
	Soveltavan liikunnan kehittäminen vahvistamalla paikallista ja alueellista yhteistyötä.	OppivaSaari	Kyllä/ei, käyttäjämäärät
	Uimahalli seniorikortti käytössä yli 65-vuotiaille	OppivaSaari	Kyllä/ei, käyttäjämäärät
	Alueellisen yhteistyön vahvistaminen osana liikuntapalveluiden kehittämistä.	OppivaSaari	Kyllä/ei
Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää	Osallistavan ja yhteisöllisen ruokailun kehittäminen yhdessä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.	Hallinto OppivaSaari	Lkm., osallistujamäärät, kyselyt
Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää	Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelma	Hallinto	Syksy 2025
	Osallistuminen alueelliseen ehkäisevän mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyönverkostoon	Hallinto	Kyllä/ei
Ikääntyvien kaatumiset vähenevät	Kaatumisten ennaltaehkäisevät toimenpiteet kuten; esteettömät ja turvalliset lähiympäristöt, riittävä valaistus ja liukkauden torjunta, sekä kaatumisten ehkäisyn ohjaus ja neuvonta osana asukatupatoimintaa ja tapahtumia. Hankintaesitys senioreiden liukuesteiden hankintaan.	Kaikki toimialat	Kyllä/ei, osallistujamäärät, Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori
	Liikuntaohjaus, ikäihmisten liikuntaryhmät (tasapaino ja lihasvoima), ravitsemusohjaus monipuoliseen ravitsemukseen	OppivaSaari	Lkm., osallistujamäärät, asiakaspalaute

	Liikuntaneuvonta vähän liikkuville ikääntyville.	OppivaSaari	Lkm., osallistujamäärät, asiakaspalaute
	Osallistuminen alueelliseen kaatumisten ehkäisyn verkostoon	Hallinto	Kyllä/ei
Ikääntyneiden hyvinvointi, terveys, toimintakyky ja itsenäinen suoriutuminen vahvistuvat	Matalan kynnyksen liikkumisen mahdollistaminen, kuten salivuorot, tempaukset ja tapahtumat.	OppivaSaari	Lkm., osallistujamäärät
	Henkilökohtaiset opastukset liikuntatilojen käyttöön.	OppivaSaari	Lkm., osallistujamäärät, asiakaspalaute
	Liikuntaneuvonnan käynnistäminen.	OppivaSaari	Kyllä/ei, lkm., asiakaspalaute
	Matalan kynnyksen digituki: neuvonta ja ohjaus	Hallinto	Osallistujamäärät, asiakaspalaute
	Tulevaisuuden senioriasuminen-hankkeen tiedon hyödyntäminen	Hallinto	Kyllä/ei
	Maksuttomat liikunta- ja kuntosaliryhmät.	OppivaSaari	Käyttäjämäärät, asiakaspalaute

Lähteet:

- Kuntaliitto, 2024. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa. [2274-Hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-tehtavat-2024.pdf](#)
- Kuntaliitto, 2023. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. <https://www.kuntaliitto.fi/hyvinvointi-ja-sivistys/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen>
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, 2023. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomus, 2023. https://pohde.fi/wp-content/uploads/2023/08/Pohjois-Pohjanmaan-hyvinvointikertomus_Valtuusto-hyvaksynyt-12.6.2023_Final.pdf
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2024. Hyte-kerroin – kannustin kunnille. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023a. Luottamushenkilöt kunnissa. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/kansallinen-tuki-ja-verkostot/terve-kunta-verkosto/luottamushenkilot-kunnissa>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023b. Kunnan hyvinvointikertomus. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus>